

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/17/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8212208199
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8212208199.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti súdu o mal. R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove, za účasti rodičov: matky T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. O. XX, T., H., právne zastúpenej JUDr. Ivanom Savčákom, advokátom so sídlom Partizánska 45, Bardejov a otca Ing. Z. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, o zmenu rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca maloletej proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č.k. 4P/73/2013-71 zo dňa 28.03.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa uznesenie.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd vyhlásil, že nemá právomoc prejednať a rozhodnúť túto právnu vec a konanie zastavil s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie Brusel II“) tým, že z predložených dokladov vyplýva, že maloletá R. má už obvyklý pobyt v H., kde od septembra 2012 býva a navštevuje školu. Vzhľadom na dĺžku jej pobytu prvostupňový súd vyvodil záver, že s prostredím sa zžila. O jej odchode do H. otec vedel, avšak v jednoročnej lehote nepodal na príslušný H. orgán žiadosť o návrat dieťaťa. Právomoc na rozhodnutie vo veci úpravy styku otca s dcérou má preto H. súd príslušný podľa bydliska maloletej a nie súd Slovenskej republiky. Z toho dôvodu prvostupňový súd vyslovil, že nemá právomoc prejednať a rozhodnúť túto právnu vec a konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p.

Proti uzneseniu sa v zákonnej lehote odvolal otec maloletých. V odvolaní uviedol, že matka má stále trvalý pobyt s deťmi na Slovensku v obci C. a jej odchod do H. mal byť podľa jej tvrdenia len dočasný (zatajila mu, že deti odvedie do zahraničia natrvalo). Žiadal napadnuté uznesenie rušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Matka maloletých vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

Podľa článku 8 ods. 1 Nariadenia Brusel II súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

Podľa článku 8 ods. 2 Nariadenia Brusel II odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Podľa článku 9 Nariadenia Brusel II:

1.) Keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si zachovávajú, ako výnimku z článku 8, právomoc počas trojmesačného obdobia po presťahovaní vo veci zmeny rozsudku o práve styku, ktorý bol vydaný v tomto členskom štáte predtým, ako sa dieťa presťahovalo, ak nositeľ práva styku na základe rozsudku o práve styku má naďalej svoje obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.

2.) Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa nositeľ práva styku, ktorý je uvedený v odseku 1 podrobil právomoci súdov členského štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa účasťou na konaní pred týmito súdmi bez toho, aby namietal ich právomoc.

Podľa článku 10 Nariadenia Brusel II:

V prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:

i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané;

ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;

iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7;

iv) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

Podľa článku 17 Nariadenia Brusel II ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa prvej vety § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Odvolačný súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, že vzhľadom na dĺžku pobytu maloletej v H. (od septembra 2012, t.j. takmer 2 roky) a na skutočnosť, že tam riadne navštevuje školu, má maloletá obvyklý pobyt v H.. Na tejto skutočnosti nič nemení tvrdenie otca, že matka a aj dieťa majú trvalý pobyt stále evidovaný v okrese C.. Pre určenie právomoci totiž nie je rozhodujúci pobyt v „evidencii“ obyvateľov, ale obvyklý pobyt maloletej. Aj keď právny poriadok nestanovuje presnú definíciu pojmu „štát obvyklého pobytu“, pod týmto pojmom je možné rozumieť štát, v ktorom dieťa dlhodobo žije, má tam vytvorené rodinné a sociálne zázemie, teda rodinu, priateľov, navštevuje tam predškolské alebo školské zariadenie, záujmové krúžky (viď. napr. <<http://cipc.sk/unosy-deti/>>). A tým je vzhľadom na vyššie uvedené v tomto prípade H..

Pokiaľ otec maloletých uviedol, že matka odišla do H. s maloletou bez jeho súhlasu, tak tu je nutné uviesť, že aj v prípade, že by skutočne išlo o neoprávnené premiestnenie dieťaťa, tak súdy Slovenskej republiky by si zachovali právomoc len v prípadoch uvedených v článku 10 Nariadenia Brusel II. Od premiestnenia maloletej do H. už uplynula dlhšia doba ako jeden rok a otec maloletej nepreukázal, že by do jedného roka od kedy sa dozvedel o mieste pobytu maloletej v zahraničí podal na príslušnom orgáne v H. žiadosť o návrat dieťaťa. Tvrdenie otca, že si myslel, že matka odišla s maloletou do H. len dočasne, je pritom vzhľadom na dostatočne dlhú lehotu na podanie žiadosti o návrat dieťaťa (1 roky) irelevantné.

Z uvedených dôvodov prvostupňový súd rozhodol správne, keď vyslovil, že nemá právomoc prejednať a rozhodnúť túto právnu vec a konanie zastavil. Rovnako správne rozhodol aj o trovách konania. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdzuje.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. písm. a) O.s.p.. Podľa tohto ustanovenia žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o maloletých je podľa § 81 ods. 1 O.s.p. konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.